

Statens Legemiddelverk
Postboks 240 Skøyen
0213 OSLO

Vår ref.: Robert Straumann
Saksnr.: 21-31342
Sted: Oslo
Dato: 09.10.2021

Høring - Endring av trinnprismodellen

Vi viser til høringsbrev fra Statens Legemiddelverk av 9.7.2021.

Virke er hovedorganisasjonen for norsk handels- og tjenestenæring. Vi representerer nær 25 000 medlemsvirksomheter med til sammen 300 000 ansatte i hele Norge. Blant dem er både apotekkjeder og selvstendige apotek.

Apotekene er en sentral del av det norske helsevesenet. Utlevering og veiledning i bruk av legemidler krever fagkompetanse som finnes i hvert eneste apotek i Norge. Over 1000 apotek i hele Norge er kundenes nærmeste kontakt for bruk av både reseptbelagte legemidler, andre legemidler og utstyr for helse og velvære. Det bidrar til riktig bruk av legemidler og trygghet for kundene. Få næringer nyter så høy tillit som apotekene, 80 prosent av respondentene i Apotekbarometeret har stor eller svært stor tillit til apotekene i Norge.

Vi vil først av alt peke på at det er uheldig at man velger å foreslå endringer i en vesentlig rammebetingelse for apotekbransjen nå, i lys av at det nylig er nedsatt et offentlig utvalg som skal gjennomgå helheten i rammebetingelsene i bransjen. For å bidra til en robust og framtidsrettet apotekbransje i Norge er det nødvendig å se hele bildet av rammebetingelser. Vi ber derfor om at forslaget utsettes til utvalget har levert sin utredning.

Apotekenes lønnsomhet avhenger av en rekke forhold, og de regulerte prisene og avansene er en viktig del av dette bildet. I de siste årene har følgende forhold bidratt til lavere lønnsomhet for apotekene:

- Kutt i regulert apotekavanse for reseptpliktige legemidler
- Manglende prisjustering av faste kronetillegg
- Økte kuttsatser i trinnprissystemet
- Reduserte avanse for medisinsk forbruksmateriell og næringsmidler på blå resept, og fastsettelse av refusjonspris for reseptfrie legemidler

Samlet sett har dette bidratt sterkt til at apotekenes lønnsomhet er svekket. I gjennomgangen (områdegjennomgangen) av salg av legemidler på resept som Statens Legemiddelverk gjennomførte med støtte fra Vista Analyse framkom det blant annet at: «fra 2016 til første halvår 2020 har gjennomsnittlig apotekavanse per pakning målt i 2019-kroner falt med hhv. 2,8 pst. på trinnprislegemidler, 8,1 pst. på maksimalprissegmentet, 45,2 pst. på H-reseptomsetning av legemidler

med markedsføringstillatelse (MT), 4,5 pst. på LAR-legemidler med MT og 1,0 pst. på legemidler med godkjenningssfritak»

For apoteknæringen er dette krevende, siden den regulerte delen av markedet er selve grunnlaget for både lønnsomhet og innretning av apotekdriften. Når man har et etablert samspill mellom private aktører og staten, må også staten ta sin del av ansvaret for hvordan næringen skal utvikle seg.

Konsekvensen av lavere lønnsomhet i apoteknæringen vil merkes i tilbudet til brukere av apotekene. 54,5 millioner besøk ved et apotek i 2020 representerer en viktig kanal for befolkningen for tilgang til og veiledning i bruk av legemidler. Vi er bekymret for at lavere lønnsomhet vil redusere bemanningen i hvert enkelt apotek og dermed svekke tilbudet til befolkningen. Tall fra Apotekforeningen viser at antall årsverk pr kjedepotek gikk ned med ti pst. i perioden 2016-2020.

Forslaget i seg selv innebærer at prisene kuttes kraftigere i de første seks månedene et legemiddel er omfattet av trinnprisordningen. Det er basert på en prissammenligning med andre nordiske land gjennomført i områdegjennomgangen. I den samme områdegjennomgangen er det imidlertid klart at man ikke har sett på utviklingen i for eksempel grossistpriser eller i legemiddeltilgang i denne overgangsperioden. Uten nærmere analyse av dette er det vanskelig å fastslå effekten av et trinnpriskutt, utover at det vil gi lavere lønnsomhet i apoteknæringen som helhet. Vi mener også at vurderingen av om dette kan føre til forsinket oppstart av generisk konkurranse er lite begrunnet, og bør gjennomgås ytterligere.

Vi ber om at forslaget om kutt av første trinnet i trinnprismodellen utsettes. Før justeringer i modellen kan gjøres er det nødvendig å se på helheten i apoteknæringen, slik det nevnte offentlige utvalget er satt til å gjøre.

Med vennlig hilsen

Anita Sundal
Leder Politikk

Robert Straumann
Fagsjef